

Nro. 32.

A' FELS. R. TSASZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Aprilisnek 19-dik napján 1796-dik
esztendőben.*

Hadi Környüülállások.

A' szüntelen való hadi készületek, a' seregeknek egy helyből a' másikba való költözések, izgások 's mozgások, de a' mellett a' még most is repdeső békességes hírek épen úgy eggyeznek meg egymással, mint a' fejér lizin a' feketével. Az olvasó Publicum szinte ugyan nyughatatlansággal várja a' posta napokat, és ha újság levelek mennek a' kezébe, minden egyéb tzikkelyeket el mellőzván a' Rénus környékére függeszti szemeit, 's onnan várja vagy a' *piff pass* hangot, vagy ezt a' kellemetes szózatot: *békesség tinéktek*. — A' hazugság illetlen dolog, és mivel a' felebaráti sze-

retettel ellenkezik, tilalmas vétek is: ellenben a' közönséges újság írók tellyes privilegiumot nyertek ha izinte nem hazugságra, de a' nem igaz mondásra valósággal, és ha nem hazudnának, meg sem felelnének kötelességeeknek. E' mellett a' privilegium mellett akar a' *Magyar Kurir* is Erd. Olvasóinak most egy kettőt hazudni, de úgy, hogy hazugsága tized részének tsak ugyan hitelt lehet adni.

Igaz dolog, hogy a' Cs. K. udvari hadi cancellária néhány újabb rendelkezést tett az alsó és felső *Rénusi* ármadiáknál. Gr. *Wartensleben* hadi tárnokmester; B. *Stade*, *Werneke*, *Kray*, és *Gruber* gyalog F. M. Lajtinántok; Gr. *Colredo*, *Boros*, *Lotharingiai Károly* hertzeg, és Gr. *Mercantin* lovas F. M. Lajtinántok; *Monfrault*, *Finke*, Gr. *Bailet*, *Vinc*, *Kollovráth*, B. *Sebbotendorf*, Gr. *Alcainy*, *Simschen*, *Schellenberg*, B. *Milius*, Gr. *Gontreuill*, és B. *Vogelsang* gyalog Gen. Majórok; Gr. *Neuendorf*, az *Anhalt Köthein* hertzeg, Gr. *Hadik*, B. *Kienmayer*, *Hohenlohe* hertzeg, *Spiegelberg* és B. *Elsnier* lovas Generál Majórok az alsó *Rénusi* ármadiához, a' mellynek t. i. vezérlése *Károly* fő hertzegre vagyon bizattatva, rendeltettek. — *Kospot* és Gr. *Riesch* F. M. Lajtinántok, nem külömben *Canisius* Gen. Majór a' felső *Rénusi* ármadiához küldettek. A' *Württembergi* hertzeg *Ferdinánd* Cs. Kir. hadi tárnokmesterhez Gr. *Mercantin* F. M. Lajtinánt, B. *Milius* és Gr. *Hadik* adattak.

A' következő dolog sem hazugság. Fülébe menvén a' Cs. Kir. és Német Birodalombéli komandónak, hogy most a' Frantziák birtokában lévő túlsó *Rénusi* tartományokból néhány kereskedők olly végből mentek a' közelebb el múlt *Frankfurti* vásárra, hogy a' reájok vettetett erőltetett költsönözésnek ki fizetésére, ottan és körül belől lévő kereskedő társaiktól költsön pénzt vegyenek fel: keményen meg parantsolta a' forpoztok komendánsainak, hogy ezekre a' kereske-

dökre fel nyílt szemekkel vigyáztassanak, a' nállok találtatandó pénzt vegyék el, és a' tovább való rendelésig, magokat a' kereskedőket tegyék őrizet alá.

Az is minden kétség nélkül való dolog, mivel nem egy két hanem több tudósításokból is olvassuk, hogy a' felső *Rénusi* Cs. K. armadia Gr. *Wurmser* vezérlése alatt a' Rénus vizéhez közelebb nyomúlt; hogy a' *Saxóniai* contingens sereg oda érkezett; hogy az alsó *Rénusi* armadiától Gr. *Sztáray* és Gr. *Gyulay* gyalog regementjei, a' *Vétsei* huszár és *Leloup* vadász seregei az alsó *Rénusi* armadiához masiroztak, és azon corpus-sal fognak öszve kaptsolatni, melly *Werneke* Generális vezérlése alatt az ellenség mozdulásaira való vigyázatra rendeltetett; hogy a' szabadsággal haza jött Cs. K. felsőbb és alsóbb rangú tisztek regementjeikhez menni parantsoltattak; hogy a' Cs. K. armadiáknak leg közelebb ki adatott parantsolatok nem békességre, hanem háborúságra tzelőzzanak, és hogy minden regementek ki indultak téli kvártélyaikból.

Az sem hihetetlen dolog a' mit a' *Basiliai* levelekből olvastunk leg közelebb, hogy t. i. békességes congressussal kínálta meg a' *Bétsi* udvart a' *Párisi* Directorium, és kiváltképen azért mutat a' meg békéllésre nagy hajlandóságot, mivel ha tovább is folytatódna a' hadakozás, el nem mulatnák a' *Jakobinusok* az alkalmatosságot használni, és a' belső tsendességnek meg háborítása által vermet ásni a' Fr. kormányfzékek alá.

Igaz legyen e', hogy a' Fr. véghelyi várakból számos ágyúkkal, munitzióval, és több efféle hadi eszközökkel meg terhelt tár szekerek mentenek legyen *Luxemburgon* keresztül a' *Móseli* és *Rénusi* Fr. armadiákhoz, bizonyosan nem állithatjuk, mivel sem tulajdon szemeinkel nem láttuk, sem tsalhatatlan levelekből nem olvastuk. — Azt mindazáltal egy könnyen el nem hihetjük, hogy

magok veszedelme nélkül a' *Rénus* jobb partyán lévő tartományokba bé üthessenek a' Frantziák, mivel már most nemtsak a' rendes katonasággal, hanem az ő általok nagyon meg keseritetett, 's e' miatt önként fegverbe öltözött föld népével is viaskodni kellene nékiek.

Nem hisszük, hogy *Jourdon* Fr. Generális az egyesült *Maási* és *Sámbrei* armadiát a' lovak nagy szüksége miatt annyi kavallériával meg erősithette volna, hogy az elegendő lehetne a' Császári Királyi jól dresszirozott lovas seregekkel való szembe szállásra. Nem hisszük, hogy az *A. Belgiumban* erőszakosan fel szedetett ifjúság szivessen és késséggel kívánná a' Fr. szabadságnak és egyenlőségnek ingadozó alkotmányát védelmezni. Hazugság akárki mondja, hogy a' Belgiumi lakosok a' Fr. constitutióval meg elégedjenek; hogy önként pénzt, kenyeret, 's eleséget adnának a' patrióta seregeknek táplálásokra; az is tsupa költemény, hogy 500000 főből álló armadiát küldöttek volna a' *Rénus* mellett táborozó Cs. K. és Német Birodalombéli seregek ellen, sokkal könnyebben el hinnénk, ha tsupán levegő éggel lehetne őket táplálni, és földi lapuval ruházni.

Az el múlt posta napon félbe maradt Angliai Parlamentalis dolgoknak folytatása.

Francis úr erre azt vállalzolta, hogy ámbár ő néki sok Amériikai örökségek jutásához legyen reménysége: ő mindazáltal kélz minden halznát az emberiség javára fel aldozni. Nevetségre méltó dolog valamelly szokást régiségével mentegezni. Sokan attól tartanak, hogy a' Szeretsenekkel való kereskedésnek el törlése maga után húzni fogja coloniáinknak el velztését; meg lehet, hogy az Isteni gondviselésnek tanatsában el végezgetett ez a' dolog: de az által épen olly keveset vesztene Anglia, mint az Amériikai szabad tartományoknak tollünk lett el pártolása által.

Dundas úr tüzesen és hofzasan prerorált ezen kereskedés el törlése ellen. Ő *úgymond*, beteges léttére is tsak azért jelent meg a' Parlamentom gyűlésében, hogy másokat meg inthessen ezen hirtelen való lépéstől. Bátor a' leg nagyobb ékesen való szólás a' leg nagyobb tekintettel öfzve kaptsolnak is magokat ezen el törlésnek elzközlésére: ő mindazáltal még is ellentállana. Nem tagadja *úgymond*, ezen kereskedésnek igazságtalan, és az emberiséggel ellenkező vóltát: mindazáltal a' *Billben* javasoltatott el törlésének jó vége nem lenne, és hogyha az Amérikai birtosok eránt igazságosak akarunk lenni, meg nem kell sértenünk az ő jussaikat. Valameddig egyetlen egy nemzet is gyakorolja ezt a' kereskedést, valameddig *Dánia* és *Svédzia* ilyen örökös szolgákathord a' *Britanniai* szigeteknek, addig akár mit végezzen a' Parlamentom, semmit nem használ. Nem egyszerismind, hanem lassan lassan kell azt el törteni, ilyenképen Anglia sem fogja azt olly erőssen érzeni. Mivelhogy mára a' *Britanniai* Parlamentom jóvá hagyta ezt a' kereskedést, ne ezen esne azokat a' familiákat meg szegényíteni, a' mellyek minden tehetségüket arra fordították. A' napnyugoti Indiai, avagy Amérikai coloniális örökség 70 vagy 80 millióra megyen, mellyben 20 milliója vagyon a' Brittsoknak. A' napnyugoti Indiai szigetekből 1795-dik elztendőben bé hozatott terméseknek betse 8 millió 881673 font sterlingre tétetik, mellyből egy millió 624176 font sterlinget vett bé az Ország tárja. Ebben az egy elztendőben 634 hajók, mellyek 153000 tonnát tesznek, és 8000 hajós emberek foglalatoskodtak és kerestek magoknak kenveret — Az oda vitetett *Britanniai* és vidéki portékáknak az árra 1794-ik elztendőben 3 millió, 743000 font sterlingre ment, mellyeknek oda vitetésekre 7000 hajók kívántattak, 's ezeknek és a' rajtok vólt portékáknak az árra 7 millió, 700000 font sterlingre tétetett. Hogyha egyszeriben el fogjuk ezt a' kereskedést törteni, bé fog dugattatni on-

nan jött gazdagságunknak kútfeje, e' mellett a' Britanniai hajós katonáknak iskolája el romlani. Tegyük fel, hogy ezek a' szigetek tökéletesen szabadok lennének, 's magokat a' *Britanniai* királyi páltzától el szakasztanák: bizonyosan találtatnának olyan nemzetek, a' mellyek örömet el hódítanak azokat. A' Fr. principiumoknak Amérikába lett ki terjedések a' mi szigetjeinkbe is el hatottak, és épen nem tanátsos a' már meg lett idejü Szeretseneket szabadosokká tenni, hanem előre meg kell azt a' kort határozni, a' mellyben őket veszedelem nélkül szabadtságra lehessen helyhezteni. Eddig harmintzad vettetett a' 30 esztendőskön felül való Szeretseneknek bé vite lére, minthogy mindenkor hajlandóbbak vóltak ezek a' pártosságra az ifjabbaknál; ennekutánna 20 esztendőskön felül valót egyet sem kell oda bé botsátani. Leg jobb eszköz lészzen ez Amérikai szigetjeinket a' Szeretsenekkel meg népesíteni, egyszerűsmind a' birtokosokat is ki elégíteni, a' kik különben a' tilalmas emberrel való kereskedésre adnák magokat 's a' t.

Fox úr nagyon örvendett, hogy vele mások is egyformán gondolkoznak ezen otsmány kereskedésről, hogy mások is az emberiséggel és természeti igazsággal ellenkező dolognak esmérik azt, és hogy tsak annak el töröltetése módjáról légyenek vele különböző értelemben. Tegyük fel, *úgymond* ő, hogy a' Szeretseneknek szabadtságra lett helyheztetések által minden Amérikai szigetjeinket el veszténk: még is mindazáltal, ha mások birtokában esnének is azok, azzal meg vigasztalhatnánk magunkat, hogy a' leg nagyobb gyalázat el törültetett a' Britanniai névről és characterről. “

Egyszeriben két procentóval hágott fellyebb a' Status papirosa, mellynek valóságos okáról ki így, ki amúgy gondolkozik. Sokan úgy vélekedtek, hogy ez a' történet a' majdan következő békességnek előjáró postája légyen, és hogy tsak

két tzikkelyen akadott fel annak tökéletességre való menetele, t. i. hogy a' Fr. respublika az A. *Belgiumot* örökösen kívánja magának adatni. 2.) hogy az Anglusok a' jelenvaló háborúban tett költségeiket a' *Jo Reménység hegyének* és Hollandusoktól el vett napkeleti örökségeknek birtokaval akarják ki pótoltatni.

A' *Martinique* szigetéből azt írták az admiralitásnak, hogy a' Sz. *Lucia* szigetében lévő Franziákhoz újabb segítő seregek, puskaapor és muníciók vitettek Fr. Országból. Erre nézve parantsoltatott *Pole* admiralisnak, hogy minél elébb induljon ki a' *Portsmouthi* kikötő helyből Amérika felé egynéhány hadakozó és szállító hajókkal.

A' *Londoni* correspondens társaság ismét egy hirdetményt botsátott ki, mellyben az országnak különbkülönb környékeibe küldött embereit arra serkengeti, hogy a' filiális társaságokat a' Parlamentom reformátziójára únszolják, bátor halállégyen is a' jutalmok. Ez a' társaság igen nagy summa pénzt költ másokkal való levelezéseire és fel tételeinek hathatósabb móddal való eszközöltetéseire. Márt. 24 dikén költ hirdetményében arra únsolja a' szabadság barátjait, hogy a' jelenvaló kétséges környülállások közt ne vonják meg adakozó kezeiket tőle, hogy ekképen annál több deputátusokat küldhessen ki az országba.

A' Márt. 22-dikén tartatott gyűllésében az alsó Parlamentomnak az ellen panaszolkodott *Lechmere* úr, hogy Britanniából igen sok életet, és eleséget visznek ki a' kereskedők az ellenség számára, melly miatt tsaknem éhelhalásra kell a' szegénységnek jutni. Annak meg bizonyítására, hogy a' jelenvaló háború okozta légyen az Országban a' nagy szükséget, kiváltképen azt sürgette, hogy vettessen öfzve az Amériikai háború alatt 1776 és 1777 esztendőekben ki vitetett életnek száma az 1794 és 1795-dik esztendőben ki vitetett életnek

számával, mellyről leg igasságosabb jelentést tehetnek az Angliai Birodalombéli kikötő helyek, melly hasznos feltételét bé is vette a' Parlamentom: —

Londonból írják, hogy a' *Turini* udvar a' pénzbéli segítségnek meg kettőztetését kívánja a' *Londoni* udvartól, melly nélkül elégtelen lenne a' *Francia* ellen való hadakozásnak folytatására. Három régi gyalog regementek vettek parantsolatot a' napkeleti *Indiákra* való menetelre, az ottan fel támadott partospknak meg zaboláztatásokra.

Batáviai Respublika.

A' *Friziai* tartomány képviselői egy promemoriát küldöttek a' *Hágai* Conventnek, mellyben felettébb tsudálkoznak azon, hogy a' nemzeti képviselőknek gyülekezete commissiót rendelt az ott meg háborítatott tsendességnek vissza állítására, holott ők nem folyamodtak hozzája a' segedelemért, a' Convent is mindjárt eleinte arra kötelezte magát, hogy a' tartományoknak othoni dolgaiba magát elegyíteni nem fogja. Mindazáltal tsak ugyan azt ígérték, hogy ők készek a' nép végzéseinek alája vetni magokat, és a' respublika közönséges terhet a' több tartományokkal egyenlőképen viselni. Nem kevesen a' Convent tagjai között igasságosnak lenni mondották a' *Friziai* képviselőknek jussát. — Az ezen tárgynak vizsgálására ki rendelt commissió meg jelenvén a' Convent gyűlésében sarkalatos okokkal meg mutatta, hogy a' jelenvaló körülállásokban jussa vagyon a' Conventnek a' *Gröningába* futott deputátusoknak partyát fogni, és mivel félni lehet a' rosszabb következtől, a' nevezett tartomány ügyét kezére venni.

A' *Márt. 30-dikán* tartatott Convent gyűlésében az a' promemoriája olvastatott fel *Noel* Fr. ministernek, mellyben a' *Párisi* Directorium ne-

vében azt kívánta, hogy a' Fr. emigránsok Hollandiában lévő örökségeiket, mint a' Fr. respublikának tulajdonjait el foglalni engedtesse meg a' Fr. ágenseknek. — Egyfzersmind azt is kívánta, hogy semmi akadály ne okoztasson a' Fr. ágenseknek a' *Palatinatusi* V. Fejedelem Hollandiai tartományokban neveztesen a' *Bergen-Op-Zoomi* hertzezségben fekvő, és a' hadakozás jussán el vétetett jószágainak el foglalásában. Mind a' két tárgy a' külföldi dolgokra ügyelő Commissiónak adatott által a' meg vizsgálás végett.

A' nemzeti Conyent állandó titoknokjaivá *van Laar* és *Bieleveld* polgárok tétettek, *van Leyden* pedig a' külföldi dolgokra ügyelő ministerre, a' ki ennekelötte Bátor volt, és ama hires Orvos Doctornak és Professornak *Boerhaavének* unokája. — *van de Castele* polgár helyett April. 2-kán más tétetett a' Convent előülőjévé. — E' napon neveztetek ki az othoni correspondentziára ügyelő Commissiónak tagjai is, a' kik minden tartománybéli constituált előjárókkal, és szövetséges commissiókkal levelezni fognak, hogy ekképen a' szabadság romlására, és haza veszedelmére koholt gonosz tanátsokat ideje korán ki tanulhas-sák 's hijába valókká tehessék.

A' finántziára ügyelő Commissió által nyomtatásban ki adatott laistromban egészlen fel vagyon jegyezve a' Batáviai respublikának a' múlt 1795-dik esztendőben, Jan. 31-dik napjától fogva Decemb. 31-dikéig bé ment jövedelme 's ki adott költsége, jövedelme 53 millió, 784527 forintra ment, ki adott költsége pedig 49 millió, 500000 forintra; következésképen 4 millió, 284527 forint maradt még a' Status kasszájában.

A' *Batáviai* respublika ármádiájának mostani fő vezérje *Daendels* Generál Lajtinant az Ingenieur corpusnak fő igazgatójával együtt a' véghe-lyi váraknak és az *Utrechti*, *Geldriai*, és *Oberjsseli* cordonnak meg szemlélésére mentek. — Az

egész armada egynéhány száz emberig complett, 's ezek is rövid idő múlvánki fognak állitatni, jobb zsoldjok, köntösök, és velek való bánás lévén most a' katonáknak mint ennekelötte. Hogy ha a' *Hágai* tudósításoknak tökéletes hitelt lehet adni, sokkal jobb állapotban vagyon most a' *Hollandiai* armada, mint vólt valaha ennekelötte. A' 7-dik brigáda nagyobb részint a' reducáltatott, az az, szolgálatból el bocsátatott *Helvetus* regementekből ki lépett, és újjobban szolgálatot vett emberekből áll. A' gyalogságnak újabb, rövidebb, és a' véggel meg eggyezőbb fegyverben való gyakorlása vagyon. —

Prussziai Lengyel Ország.

Az északi és napkeleti égnek karpitján vér színű tünemények mutogatják magokat. *Varsóviából* iratik Márt. 21-dik napján, hogy a' *Pétersburgi* udvar és fényes porta közt való titkos gyűlölségnek égő fáklyája nem sokára fel fog lobbanni. Gr. *Subow Valerius*t 15000 emberrel küldötte az *Orosz Császárné Georgiába*, a' *Persák* által ki üzetett *Heracliusnak* előbbi méltóságába való vissza tételére. *Suwarow* Feldmarsal is oda hagyván *Pétervárat*, *Kaminiekbe* ment a' *Dnieszter* folyó viz mellett táborozó 80000 főből álló *Orosz* armadiának kormányozására, a' melly *Moldva* Ország határa felé tartya a' kantár szarát. *Ukráiniában*, *Podoliában*, és *Vollhyniában* sok magazinumok készitetnek, melly jelenségekből nem egyebet, hanem valóságos háborút lehet jövendölni.

Hasonló háborús hírek jönnek a' *Lythvániai* nagy hertzezségből, a' mellyben feküdt *Orosz* seregek *Ukrajniába* masirozván *Grodnóból* is utánnok vitettek az ott le tétetett táborig és ostromló ágyúk. Egy külföldi közönséges újság levél azt hirdeti, hogy *II Katalin* kurirt küldvén *Konstántzinápolyba* világosan reclamálta, az az, régi jussain vissza adatni kívánta *Bessarábiát*, *Moldvát*, és *Va-*

Iachiát, az az, Havas alföldjét, hogy ekképen az ő és fényes Porta birodalmai közt a' *Duna* vize lenne a' határ. — Az is hihetőbbé teszi a' nevezett két birodalom közt támadandó háborúnak közelítését, mivel a' *Konstántzinápolyba* küldetett Fr. követ azon iparkodik, hogy a' fényes Porta és Fr. respublika közt szoros álliántziát szerezessen. — A' jövőendő idő leg jobban meg fogja mutatni, mellyik vélzen diadalmat a' két egymás ellen tusakodó isten asszonyok közül *Irene* e' vagy pedig *Bellóna*?

Portugallia.

A' *Brasiliai* hertzeg és hertzegné a' *Bejrai* hertzeg asszonnyal és *Pedro* infansal együtt 250 szekérral együtt ki indultak a' Spanyol király udvarlására *Badajózba*. Itten való mulatások után a' Spanyol királyi udvarral együtt *Elvásba* mentek Jan. 24-dikén, holott gazdag vendégségek és fényes innep napok tartattak. Valamiképen a' Spanyol király a' fent említett *Portugalliai* hertzeget, és hertzeg asszonyokat *Badajozban*, úgy a' *Brasiliai* hertzeg a' Spanyol királyt gazdag ajándékkal meg tisztelte *Elvasban*. A' Spanyol király a' *Károly* vitézi Rendjének gazdag brilliántokból készült nagy keresztyét ajándékozta a' *Brasiliai* hertzegnek; e' pedig a' *Kristus* vitézi Rendjének rózsaszinű brilliántokból készült nagy keresztyével tisztelte meg a' Spanyol királyt.

Lissabona Portugalliának fő és királyi városa néhány időktől fogva sok szorongattatások és nyughatatlanságok közzé vólt tétetve a' gyakorta való föld idúlások, és a' tenger vizeinek rendkívül való hánykodásai miatt. A' múlt Dec. 16 kán éreztetett a' földnek első megrendülése, a' következő napon a' második, 's estve a' harmadik, melly 30 secundát tartott, és a' két elsőnél sokkal erősebb vólt, úgy annyira, hogy a' lakosok honyyaikat oda hagyván a' mezőre futottak. A' gyen-

gőbb épületek rész szerént meg hasadoztak, rész szerént öszve omlottak, sőt az erősebb épületek is p. o. a' templomok és klastromok meg károsítottak, és ha egynéhány secundáig tartott volna még ez a' rettenetes itélet, épen olly szomorú állapotra jutott volna ez a' város, mint a' minéműben volt Nov. hólnapjában 1755-dik esztendőben, a' midőn a' föld meg rendülvén, tüzet okádott, a' városnak felét meg emészttette, és 15000 embert maga alá temetett. — Dec. 27, 28 és 29-dik napjain is tapasztaltatott a' földnek gyenge megindulása, de akkor semmi kárt nem okozott.

A' nevezett hólnapban a' tengernek nyughatatlan vizei is felháborodván sok kárt okoztak a' *Portugalliai* partok körül lévő hajókban, és az azokon volt emberekben. A' *Madeira* szigetében számos *Portugalliai* és két *Angliai* hadakozó fre-gatták süllyedtek el *Jamajka* felé való útjokban. Az utólsóbbakon volt *Anglus* Generálisok, tisztek, katonák és utasok közzül, kiknek száma 300 embernél többre tétetik, 7 embernél több meg nem menekedhetett a' haláltól.

Jan. 29 dikén egy *Marockóból* elszökött *Afri-kai* hertzeg holt meg *Lissabonában*, a' ki halálos nyavalyájában életének végső szempillantásait közelgetni érezvén, tulajdon ösztönözéséből a' keresztény vallásra térvén meg kereszteltetett, *Emmánuelnek* neveztetett, és minekutánna minden sákramentomokkal élt volna, e' világból ki is múlt, 's *Febr. 2-dik* napján a' *Frantziskánusok* templomában nagy pompával el temettetett.

Spanyól Ország.

A' *Brasiliai* Fejedelemtől lett elválása után *Febr. 15-dikén* *Badajózból* kiindulván a' Felsőleges *Spanyól* király és királyi familia, *Febr. 18-dikén* délbe *Sevigliába* ért, a' hová sok ágyúk durrogása, és a' nép *vivat* kiáltása közt bé is ment. Mi-

vel ezen költséges utazásnak fő vége a' Sz. Ferdinánd óltárán tett fogadásának bé tellyesítése vala, mindjárt más nap reggel bé mentek o Királyi Felségek, és a' királyi fő tisztek a' nevezett Sz. Király kápolnájába, holott az oda gyülekezett sokaság jelenlétében, egynéhány órákig folytatták buzgó áhétatosságokat. Febr. 20-dikán a' közönséges néző játékok és mulattságok el kezdődvén negyed napig tartottak, és igen fényes bika küzködéssel 's vitézi gyakorlásokkal végződtek. — Valahányszor o Felségek közönségesen meg jelentek, mindenkor örvendetes tapsolással fogadtattak az öröm borától meg részegített nép által.

Solanó Admirális 10 hadakozó hajókkal, és számos fregattékkal ment a' *Carthagénai* kikötő helyből a' *Kádixi* révbe, és minekutánna a' több hajók is oda jutottak, és illendőképen el készültek volna, 23 linea hajóval, 15 fregattével, és 4 koryettel ki evezett a' közép tengerre.

A' múlt Febr. 13-dikán egy hajó jutott *Vera-Cruxból*, *Mexikónak* középszerű, de népes és gazdag városából, a' *Kádixi* révbe, azt a' kellemetes hirt hozván magával, hogy mihelyt a' Spanyolok és Frantziák közt szerzett békesség hire hozzájuk érkezett, leg ottan 6 pénzel, u. m. 10 millió pialzterrel, és betses portékákkal meg terheltetett kereskedő hajók indultak onnan ki Európa felé.

A' Spanyol Országi partok körül is kemény tengeri háború uralkodott a' múlt Februáriusnak vége felé, és mind a' *Kádixi* kikötő helyben, mind a' szárazon felettébb sok kárt okozott.

Magyar Ország.

Zemplén Vármegyéből April első napján. Ezen Tek. Megye S. A. *Újhelyben* Febr. 10-dikén tartott gyűllésében 400 recrutát és 16000 mérő za-

bot ígért ő Felségének hadi segedelemül. A' rekrutákat már egéltzen által is adta a' leg közelebb való katonajurisdictionnak.

Szatthmár Vármegyéből Márt. 25-dik napján.
Tek. Benedekfalvi Luby Károly Cs. K. Tanácsos, és első Al-Ispány úr vezérlése alatt a' köből való hidaknak felállítása megyénkben elkezdődött, és a' közelebb múlt 1795-ik esztendőben *Kis Majtény* nevű helységnél már egy el is készült, a' Publikumnak tökéletes megelégedésére. A' jövő nyáron többek is fognak készíteni, a' mellyeket minden esztendőben foldozni szükség nem lészzen.

A' *Csengeri* zsidók nagy kárt vallottak a' napokban, mivel néhány gonosztévők éjjel bé rontván zsinagógájokba, könyveikről az ezüst kaptokat 's ékességre való arany rojtokat és az éfótokat el loptak belőle, 's olly bátrak vóltak, hogy a' zsinagóga közepén szalma tüzzel világosítottak magoknak.

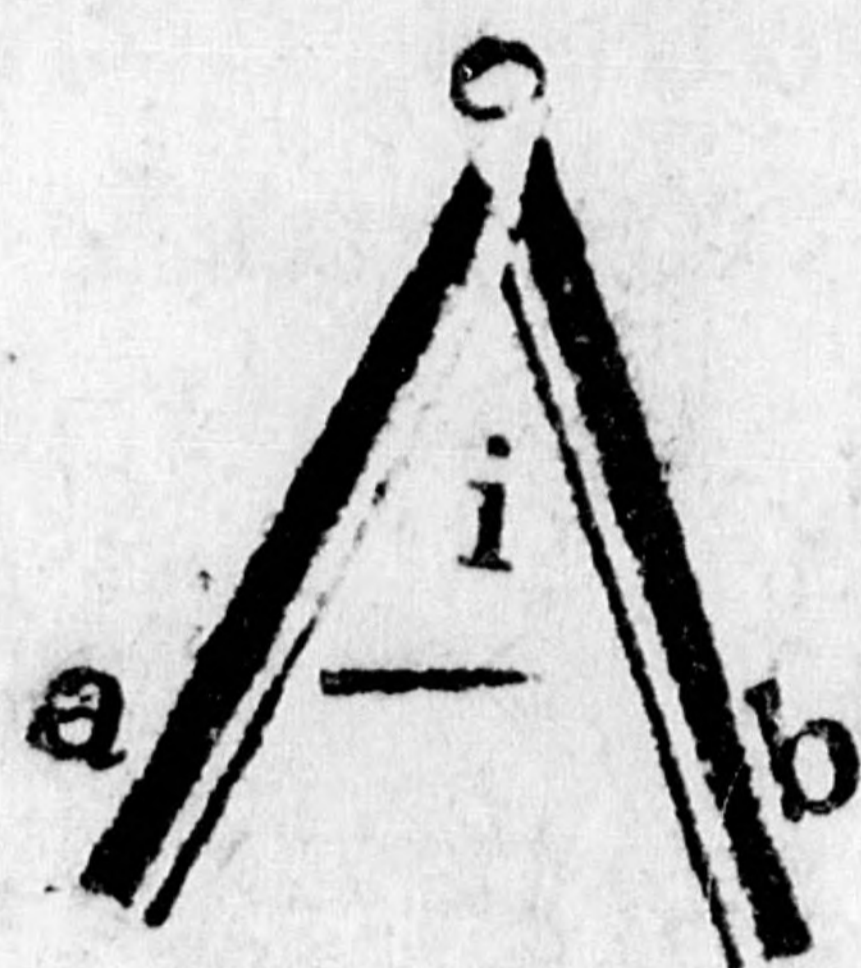
Ditsekedve irhatom, hogy Nemes Megyénk 3000 köből zabnál többet ajánlott, 's nagy részént bé is adott ő Felsége számára hadi segedelemül.

Eger vidékéről Böjtmás havának 29 dik napján.
Fekete karátson után fejr húsvét, példa belzéd a' Magyarok között, melly ha valaha most telylyesedett bé. — Mert minekutánna egéltz Januarius, és Februarius is tsak nem szinte végéig az az Mátyás hetéig a' leg kellemetesebb napokkal folyván sőt ollykor majd szinte nyári meleggel kedveskedvén, némelly gyümölts fáknak még termésüket is ki tsalta, minden plántákat újjulásba hozott, az Egri tágas jég vermetet pedig üressen való maradással fenyegette; a' fellyebb említett idő tájon derék fagyások kezdetek lenni, és azólta száraz derekkel folytak az éjszakák, 's kedvetlen szelekkel, a' napok ottan ottan melegekkel, Húsvét első napja reggele essövel köszönt bé, 's a' tavaszi újjüléshez alkalmaztatott leg kívánatosabb idő mutatta magát, a' melly tsak épen azoknak

vólt kedvek ellen, a' kik az innepre készültt tzi-
ra és újj ruháikban akarták magokat a' templo-
mokban 's az úttzákon mutogatni. De az innep
másod napján már reggeli nyóltz és kilentz óra
között derekasan repült a' hó, melly dél után egy
kevéssé meg álván, következő éjjel még nagyobb
mértékben esett le, tsak a' templomokban hang-
zott a' húsvét emlékezete, de kívül erdő, mező,
fák, épületek, mind karátsoni szint mutattak;
úgy tettett mintha a' tavalyi havas tél akarna bé
állani 's a' természet rendinek el fordításával ta-
valzra kelve szoritani bennünket azon kitsinyből
álló de hafznos mesterségre, mellyet tavaly a' nagy
hó idején mutatott a' Mélt. *Egri* Püspökségnek
idegen nemzetekből válogatott mestereinek mes-
tere nemes hazánkfia F. I. úr, a' ki midőn
látná egy reggelre kelve, hogy az éjzaka le esett
négy lábni magasságú hó miatt a' házból is allig
lehetne ki menni, az úttzákon pedig felette nagy
alkalmatlanság vólna jární, azomba maga is lakó
házától távólyka lévő Tizti házához kéntelenít-
tetvén menni, szokása szerént hirtelen fel találja
magát, a' mesterséget tsak az A. betün kezdette,
és A formára holmi darab deszkákból olly ma-
chinát tsináltatott, a' mellynek eleiben egy pár
lovat fogatván, szabad lépéssel vontatva a' ha-
vat el seprette 's kétfelé tolatta, és valamerre
azon machinát vonatta nemtsak gyalog, hanem
kotsival is szabadon lehetett jární, a' mellyet ha
mindenütt hafználtak vólna, a' közönséges vagy
Ország útakat is járhatókká lehetett vólna tsinál-
ni kevés fáradsággal; nem kellett vólna a' miatt
nagy hátra maradásokat szenvedni mind a' keres-
kedésben, mind a' magános és közönséges dol-
gokban, mert e' miatt meg esett, hogy Várme-
gye gyüllése is halasztódott el.

Erről a' maga elméssége és szerentsés talál-
mányai által naggyá lett Magyar mesterről, a' ki
az építés mesterségét 's más efféle köz hafzonra
való dolgok készítését, nem annyira könyvekből

tanulta, mint magától vitte másokat felül múlt tökéletességre, most tsak alkalmatosság szerént tettem jelentést: de máskor többeket és nagyobbakat fogok írni felőle, addig is, hogy ezen ő machinájának mikor idő lesz hozzá, hasznát vehessék mindenek, a' magyarázatját ide teszen.

i. A' keresztül való foglaló deszka, mellyen a' kotsis ültt.

o. A' hová a' lovak ragasztva lévén húztak és a' havat hasítottak.

a. b. Az útnak szélessége, mellyet tsinált a' deszka eszköz.

Midön ezeket írnám, ki derülvén az idő, elálván a' hó esés, nyúlászni mentünk a' tserjébe, és tzombig estem a' hó fúvásba, estve felé már hidegedett a' levegő, és zo-dikra viradóan a' legderekabb télhez is hozzá illő fagyás vólt, 's mint-hogy itt körül belől már Februáriusban sokan a' tavaszi vetést meg tették, Mártiusban a' szöllöt ki nyitották, meg metztették, már most búsúlnak, mert a' földbe vetett magot fejébe 's tsirájába, a' ki nyitott 's metzett szöllöt nedyesen érvén a' hideg, allig ha meg nem adják vakmerő serénységeknek az árát; a' mezei gazdaságban is gyakran jó azt meg tartani: a' ki hiszen nem siet.

T u d ó s i t á s.

Geschichte der Entstehung und des Fortganges der Türkischen Tinctur. Kaschau 1795. Ez a' kicsiny munka nemtsak ez eredetét foglalja magában a' Török tincturájának, hanem kiváltképen néhány eseteket számlál elő, mellyekben az nevezetes hasznokat húzott maga után, 's leg inkább útmutatásúl szolgál, millyen nyavalyákban, és a' legtsudálatosabb haszonnal lehessen vele élni. Mint-hogy tulajdonképen e' végre, és a' szenvedő emberiségnek hasznára készítettett, azért ez is ugyan azon helyeken, a' hol a' tinctura árúztatik, lehet venni 3 krajtzáronkon.

* * *
A' Kanisárról küldetett deák verseket nem lehet a' M. Kurirba bé iktatni.